

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozás. *Horváth* Lajos nyug. m. kir. erdőmester, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja, múlt hó 27-én Budapesten hosszas szenvedés után életének 79. évében elhunyt. Béke hamvaira!

Az osztrák közigazgatási bíróság és a külföldi erdővásárlók. Egy stájerországi fürdőhelyen töltve szabadságidőm egy részét, ezalatt olvasója vagyok a grácsi napilapoknak is. A grácsi *Tagespost* július 27-iki számában olyan érdekes hírt olvastam, amelyet érdemesnek tartok az Erdészeti Lapok t. olvasóközönségével is megismertetni.

Az újsághír czime: „*Az erdőállomány letarolása — az állami érdekek veszélyeztetése*“. A cikk magyarul így szól:

„A belügyminisztériummal egyetértőleg a közigazgatási bíróság megállapította, hogy erdők és erdőrészek idegen társaság által való megvásárlása az állami érdekeket veszélyezteti, mert ekkor az erdőállomány letarolásának veszélye áll közel, ami viszont egyenlő a közérdek veszélyeztetésével.

A szóban levő esetben az alpesi tartományok egyik erdőállományának megvásárlását tervezte egy idegen társaság. A Rómában székelő „erdőipari részvénytársaság (Società anonima per industrie forestali)“ ugyanis azon kérvénnyel fordult az osztrák belügyi, kereskedelemügyi és földművelésügyi minisztériumokhoz, hogy az osztrák tartományokban nagyobb szabásu erdőipari vállalatot létesíthessen. Ezen kérvényt nevezett minisztériumok egyetértőleg elutasították azon indokolással, hogy a vállalatnak azon célja, amennyiben alpesi erdők és erdőrészeknek *nagyobb arányokban való letarolását* czélozza: tekintettel ezen vidékek erdőállományának a közérdek szempontjából indokolt különleges megkimélésére és föntartására: *fontos állami érdekből nem engedélyezhető.*

A részvénytársaság a közigazgatási bírósághoz panaszszal fordult ezen határozat ellen.

A társaság panaszában azt hozza fel, hogy a minisztériumok ezen határozatát, tekintettel a társaság alapszabályaiban foglaltakra, indokolatlannak tartja; és szerinte őt a fölhozott indokokból a vállalkozásból kizárni nem lehet és nem lehet föltételezni, hogy

vele, mint idegen társasággal, másképp bánjanak el, mint hasonló osztrák társasággal, és nem szabad azon föltételből kiindulni, hogy ő, mint idegen vállalat, osztrák területen való működése alatt az osztrák törvényeket áthágná vagy pedig a részére adott engedményeket tullepné; szerinte az osztrák erdőállomány megvédését kielégítő módon biztosítja az általános erdőtörvény, melynek betartását és szigorú figyelembevételét az erdőhivataloknak kötelessége ellenőrizni ép úgy hazai, mint idegen társaságokkal szemben.

A közigazgatási bíróság a panaszt mint indokolatlant *visszatartotta*, és az indokolásban hangsúlyozta, hogy az *állami* érdekeket ép úgy tekintetbe kell venni, mint a *közérdek* szempontjait. Ha a társaság azon véleményben van, hogy egy kielégítő és megfelelő erdőállomány fentartásához fűződő állami érdekek az erdőtörvény által eléggé meg vannak védve, akkor elfelejti, hogy egy császári rendelet külön utasítja még a közigazgatási hatóságokat arra, hogy az állami érdekeknek esetről-esetre *még az erdőtörvény határán túl* is szerezzenek érvényt és minden egyes esetben mérlegeljék a dolgot. Külföldi társaságokkal szemben indokolt szigorubban eljárni, mint ahogyan az egyes emberekkel szemben vagy koncesszióhoz kötött társaságokkal szemben történni szokott.

Ebből tehát az látszik, hogy a császári rendelkezés nem tartja elégnek az erdőtörvénynek az állami érdekek megőrzésére hozott általános intézkedéseit, *ha külföldi társaságokról van szó*, sőt még előírja azt is, hogy az engedélyek megtagadhatók, ha azok nincsenek összhangban az állami érdekekkel. Az erdőtörvény ugyanis nem számol azon lehetőséggel, hogy úgy egyes személyeknek, mint társaságoknak a működése, még akkor is veszélyeztetheti az állami érdekeket, ha az a törvény keretén belül történik, holott éppen a *tőkeerős, a nagyvállalkozási* keretekben mozgó és természetesen a *nagyüzem* keretein belül dolgozó társaságok működése lehet olyan, hogy az állami érdekek veszélyeztetését az általános erdőtörvény rendelkezéseivel meggátolni nem lehet.

Eddig szól a h iradás. Hogy most az olasz társaság mihez kezd? arról talán később találok még h iradást. e. D. B.

Magtermés-jelentés. Sándor Imre székesfehérvári erdészeti magkereskedő és csemetenagytermelő cég jelentése:

1. *Fenyőmagvak:* Az *erdei-* és *vörösfenyő* jó termést, a *lucz-*

és *feketefenyő* kevésbbé jó toboztermést mutatnak. *Exotikus magvakban* külföldi ügynökeim meglehetősen termest jelentenek, különösen *Banksfenyőmagban* nagyobb mennyiséget biztosítottam Amerikában.

2. *Lombfamagvak*: *Tölgymakk* szép termést ígér, félő azonban, hogy az állandó nagy szárazság utóhatással fog járni, miért is ajánlom az előrelátható nagy kereslet irányában idejekorán intézkedni.

3. *Gyümölcsmagvak*: *Ákác, juhar, kőris, gyertyán* bő termést ad. Szedőim meglehetősen sok magot gyűjtenek és szállítanak; az árak előreláthatólag jutányosak lesznek.

4. *Vadettetés*: *Csicsóka* és *Helianthi* kísérleteim nagyon beváltak, ezek gumói tavasszal olcsók lesznek.

A „*Mensa Academica*“ *ezéljaira befolyt újabb adományok*. A főiskolai „Segélyező Egyesület” elnöksége hálás és őszinte köszönetének kifejezése mellett újabban a következő adományokat nyújtázza:

Stark Dezső 100 K.

M. kir. főerdőhivatal, Vinkovcze 43 K.

Hangay Géza, Gintner Bálint, Winkler Miklós, Andreics János 10—10 K.
 Porubszky Károly, Pirkner Ernő, Günther Frigyes, Hauszmann Béla,
 Krause Géza, Rajtsán János, Lágler Gyula, Fuherr János, Illés Vilmos 5—5 K.
 Mezey Rezső 3 K.

TRENCSEN-TEPLICZ

A forrásokat nem kell sem lehűteni, sem fölmefegíteni. Szállodák fürdőekkel egybeépítve. Egész évben nyitva. Nagyszerű tavaszi kurák. Olcsó pensiók! Festői hegyvidék. **Millió új építkezések.** Új nagyszálló. Új fürdők. **Házikurák.**
 :: hoz: iszapszétküldés. ::

Prospektust küld a fürdőigazgatóság.

Egyesületünk t. tagjai messzemenő kedvezményekben részesülnek. Bővebbet az Erdészeti Lapok 1911. évi XI. füzete tartalmaz, illetőleg a fürdőigazgatóságtól
 :: lehet megtudakolni. ::

500 év óta
 gyógyítanak
 köszvényt,
 csúzt stb.

Rádiumos
 kéneshőviz-
 (36-42°C.) és
 iszapfürdői

Gabnay Ferencz, Garlathy Oszkár, Bachmann Ottó, Balogh Miklós, Vermes Viktor, Krause Dezső, Palmer Artur, Fischler Aladár 2—2 K.

Keiner Rezső, Gróh Gyula, Ivanich Ferencz, ifj. Oberschall Viktor, Boczek Kálmán, Frisovszky József 1—1 K.

M. Gy. 0:50 K.

A mai napig befolyt adományok összege: 6749:27 korona.

E helyen jegyezzük meg, hogy a legutóbbi elszámolásunkban téves lemásolás folytán a nagybányai m. kir. bányaigazgatóság 100 korona adományát e lapban a nagybányai m. kir. bányakapitányságnak nyugtáztuk.

Selmeczbánya, 1911 július 26-án.

Az elnökség.

Az állatvédelem és az állatvédő egyesületek. Az állatvédelem ezen a czimen a közigazgatás egyik ágazatában sem szerepelt; az Országos Állatvédő Egyesület kérelmére 1910. évi január hó elsején kiadott ügy- és személybeosztás szerint azonban a földmivelésügyi minisztérium ügykörébe felvétellett. Most újabb lépés történt ez irányban, amennyiben a m. kir. belügyminiszter ur f. évi április hó 20-án 142621/1910/IX. sz. alatt kelt és a földmivelésügyi miniszter urhoz intézett átiratában az állatvédő egyesületek felett gyakorlandó főfelügyelői jogot és ezzel kapcsolatban az állatvédő egyesületek alapszabályainak jóváhagyási jogát a földmivelésügyi minisztérium hatáskörébe engedte át. Ebből folyólag, az ujonnan alakuló állatvédő egyesületek alapszabályai jóváhagyás végett ezentul nem a belügyminiszter urhoz, hanem közvetlen a földmivelési miniszter urhoz terjesztendőek fel és ugyanide intézendők általában a már fennálló egyesületeknek az alapszabályok módosítására vonatkozó beadványai.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztli létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

Fülöp Szász-Coburg-Gothai herczeg *Csaszkóczy* Károly, *Hering* Samu és *Pilz* Ottó erdőmestereket erdőtanácsosokká, *Szathmáry* Lajos erdőmérnökjelöltet segéderdőmérnökké és *Holman* Jenő gyakornokot erdőmérnökjelöltté nevezte ki.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Kelecsényi* Ferencz kir. erdőfelügyelőt Ungvárról Turóczszentmártonba, *Jausz* Sándor kir. erdőfelügyelőt Turóczszent-